

Pärnu maakonnas, Lääneranna vallas, Karuse külas, kinnistu nr 3025432 (katastriüksus 19502:002:0842) eraldistel 5, 7 ja 7 lageraie ning eraldisel 6 sanitaarraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes AS A&P Mets volitatud esindaja Klaus Vinkmani 14.06.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab **Keskkonnaamet**:

1.1. Jätta algatamata kinnistu nr 3025432 eraldistel 5, 7, 7 lageraie ja eraldisel 6 sanitaarraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raie registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Sanitaarraie korras võib raiuda (Metsa majandamise eeskiri §7):

- 1) surnud puid
- 2) väliselt nähtava tüvemädanikuga ja tüvemädaniku tekitajate viljakehaga puid
- 3) puid, millel on juurepessu kahjustusega seotud tugev vaiguvool
- 4) tüvekahjuritest asustatud puid
- 5) puid, millel enam kui pool võra on pöördumatult kahjustatud, ja kuiva ladvaga puid
- 6) puid, millel on põlenud juurekaela piirkond ja selle ümbruses paiknev metsakõdu
- 7) kuuski, mille koor on puiduni kahjustatud vähemalt 10% ulatuses tüve ümbermõõdust ja teiste liikide puid, mille koor on kahjustatud vähemalt 30% ulatuses tüve ümbermõõdust
- 8) tormiheidet, tormimurdu ja tormi vaalitud puid ning lumemurdu ja lume vaalitud puid
- 9) oma ülesande täitnud seemnepuid, mis ei ole säilikpuud. Seemnepuude ülesanne loetakse täidetuks, kui raiesmik on uuenenud
- 10) teisi metsata metsamaal või noorendikus paiknevaid üksikpuude rinde puid, mis pole säilikpuud
- 11) püüdispuudena metsa jäetavaid puid

1.2.2. Metsaseaduse § 29 lg 1 punkt 3 kohaselt tuleb elustiku mitmekesisuse tagamiseks jätta langile säilikpuud tüvepuidu kogumahuga vähemalt viis tihumeetrit ühe hektari koha ning üle viie hektari suurusel raielangi vähemalt kümme tihumeetrit hektari kohta.

1.2.3. Looduskaitseaduse (LKS §55 lg 6¹) alusel on keelatud looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Lindude pesitsemise tippaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani. Lindude asustustihedus on reeglina kõrgem segametsades (laane-, salu- ja soovikumetsades) ning kasvab metsa vanuse tõustes.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. AS A&P Mets volitatud esindaja Klaus Vinkman esitas 14.06.2023 Keskkonnaametile metsateatiseid nr 50001028171, 50001028167, 50001028169 ja 50001028170 kinnistu nr 3025432 eraldistel 5, 7 ja 7 lageraie ning eraldisel 6 sanitaarraie tegemiseks. Raie eraldisel 5 on kavandatud 1,55 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht 220 tm, raie eraldistel 7 on kavandatud 0,5 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 133 tm, raie eraldisel 7 on kavandatud 0,23 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 57 tm ning raie eraldisel 6 on kavandatud 0,72 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 55 tm. Kavandatud tööde alad piirnevad Karuse-Linnuse loodusalaga ning looduskaitseaduse kohaselt Karuse-Linnuse hoiualaga.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu selle kohta, kas kavandatavad tegevused on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJSi § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhinnang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJSi § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJSi § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJSi § 6¹ lõige 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatavad tegevused

3.1.1. Tegevuste iseloom ja maht

Lageraie eraldisel 5 kavandatud 1,55 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht 220 tm, lageraie eraldisel 7 on kavandatud 0,5 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 133 tm ja lageraie eraldisel 7 on kavandatud 0,23 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 57 tm. Sanitaarraie eraldisel 6 on kavandatud 0,72 ha suurusel alal, kavandatud raiemaht on 55 tm. Lageraie eesmärgiks on metsa uuendamine, uue metsapõlve rajamine. Sanitaarraie eesmärgiks on metsa hooldamine.

3.1.2. Tegevuste seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

Kinnistu nr 3025432 asub Pärnu maakonnas, Lääneranna vallas. Kavandatud raied jäävad alale, kus kehtib 2003. aastal kehtestatud Hanila valla üldplaneering, millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatavate tegevuste eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud lageraiete ja sanitaarraie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuste energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5. Tegevustega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raieöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevustega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raieöödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raieööid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuste seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raieöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatavate tegevuste asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kinnistu nr 3025432 sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Kavandatud raied eraldistel 5, 6, 7 ja 7 piirnevad registreeritud lageraiega eraldisel 8 (0,13 ha) ning eraldis 5 piirneb registreeritud lageraiega eraldisel 10 ja harvendusraiega eraldisel 9 (raieviiside kaupa kokku 0,25 ha). Raieööga maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Aladel esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealadel ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala eraldisel 5 asub tarna kasvukohatüübis, eraldisel kasvab raieküps kase enamusega puistu. Eraldisel 6 asub sinilille kasvukohatüübis,

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

eraldisel kasvab halli lepa puistu üksikpuu rindega. Eraldistel 7 on kasvukohatüübiks mustika-kõdusoo ning eraldistel kasvab raieküps männi enamusega puistu.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raie otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus lageraiet ja sanitaarraie läbi viiakse. Lageraiet langiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raieid kavandatakse metsamaastikus, lageraiet ja sanitaarraie ei paikne veekogude rannal või kaldal, märgalal, aladel ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kultuuriväärtusi raiealadel ei leidu.

Kavandatavate tegevuste maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raie töödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate lageraiete ja sanitaarraie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raie mõju keskkonnaelementidele:

Kaitse-eeskirja ja LKS järgi on kokku- ja väljavedu keelatud külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib seda lubada juhul, kui pinnas võimaldab. Ei kahjusta, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul kui pinnas seda võimaldab.

Vesi - raiealadel ei asu veekogusid, seega veekogusid ei mõjutata. Veega seotud Natura kaitse-eesmärke ja muid alal esinevaid veega seotud kaitsealuseid loodusobjekte raie tööd ei kahjusta.

Välisõhk ja kliima - kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus - raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele, seega ei mõjuta raied maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raied neid ei mõjuta. Raied on kavandatud 0,72 ha, 1,55 ha, 0,5 ha ja 0,23 ha suurusel alal, raie tööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskõormus. Raie tööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on ühekordse lühiajalise mõjuga tegevused, kestusega umbes üks kuu. Raiete teostamise järgselt mõjud pöörduvad - langi uuenemine tagatakse metsaseaduse §-s 24 sätestatud korras. Kavandatavate tegevustega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Lageraied ja sanitaarraie on kavandatud Karuse-Linnuse loodusala. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevustega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole tegevused otseselt vajalikud Karuse-Linnuse hoiuala ega Karuse-Linnuse loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi² järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande³ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatud raiealad eraldistel 5, 6, 7 ja 7 piirnevad Natura 2000 võrgustikku kuuluva Karuse-Linnuse loodusala ning Karuse-Linnuse hoiualaga. Eraldis 5 kattub osaliselt Karuse-Linnuse loodusala ja Karuse-Linnuse hoiuala kaitse-eesmärgiks oleva 9080* (soostuvad ja soolehtmetsad) metsaelupaigatüübiga ning piirneb 9020* (vanad laialehised metsad) metsaelupaigatüübiga. Eraldised 6 ja 7 piirnevad ning eraldised 5 ja 7 asuvad metsaelupaigatüübi 9010* (vanad loodusmetsad) mõjualas (kuni 30 m). Eraldiste 6 ja 7 mõjualas (kuni 30 m) ning eraldistega 5 ja 7 piirneval alal on metsaelupaigatüüp 91D0* (siirdesoo- ja rabametsad). Metsaelupaigatüübid 9010* ja 91D0* on Karuse-linnuse loodusala ja Karuse-linnuse linnuala kaitse-eesmärgiks. Eraldised 6 ja 7 piirnevad ning eraldised 5 ja 7 asuvad EELIS-e andmetel III kaitsekategooria liigi mustarähni (*Dryocopus martius*) piiritletud

²Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätted (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

³ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

elupaiga mõjualas (kuni 30 m). Muusträhn ei ole Karuse-Linnuse loodusala ega Karuse-Linnuse hoiuala kaitse-eesmärgiks olev liik.

Puistu raiumine kavandatud raiealadel ei mõjuta elupaikasid negatiivselt kaugemal kui 30m⁴.

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud keskkonnaministri määrusega „Metsa majandamise eeskiri“.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Lageraied ja sanitaarraie on kavandatud Karuse-Linnuse hoiualaga piirneval alal. Mõju hoiuala kaitse-eesmärkidele, mis kattuvad Karuse-Linnuse loodusala kaitse-eesmärkidega, on käsitletud p 3.3.1.2.

Raieala eraldisel 5 kattub osaliselt 9080* (soostuvad ja soo-lehtmetsad) metsaelupaigatüübiga ning piirneb 9020* (vanad laialehised metsad) metsaelupaigatüübiga. Eraldistega 5, 6, 7 ja piirnevatel aladel või kuni 30-meetrises mõjualas on registreeritud metsaelupaigatüübid 9010* (vanad loodushoidused) ja 91D0 (siirdesoo- ja rabametsad). Kõik väljatoodud elupaigatüübid on nii Karuse-Linnuse hoiuala kui ka Karuse-Linnuse loodusala kaitse-eesmärgiks. Raiealadega piirneb või nende mõjualas (kuni 30 m) EELISE andmetel III kaitsekategooria muusträhni (*Dryocopus martius*) piiritletud elupaik, kuid tegemist ei ole kaitse-eesmärgiks oleva liigiga.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitsekorralduskavaga ja looduskaitse-, vee- ja metsaseadusega, ja eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Säilikipuid tuleb lageraielangile jätta vastavalt metsaseaduse § 29 lõige 1 punkti 3 nõuetele (vähemalt 5 tm/ha). Nõuded säiliku puude ehk elustiku mitmekesisuse tagamiseks jäetavate puude ja nende säilitamise kohta on sätestatud metsa majandamise eeskirja §-s 13.

Suuremate pinnasekahjustusteta on võimalik raietöid (sh puidu kokkuvedu) teha külmunud või kuivalt pinnaselt.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool kaitsealuste lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud lageraietel ja sanitaarraiel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana Looduskaitseaduse § 55 lg-st 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

⁴ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“

1. On välistatud, et tegevus avaldab ebasoodsat mõju Karuse-Linnuse loodusala, mis kuulub Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatavate tegevustega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevustega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatavate tegevustega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Tuuli Oja
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond